

## Idungårdens plan mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling läsåret 2022/2023



<b>Inledning</b>	<b>3</b>
<b>Målsättning och vision</b>	<b>3</b>
<b>Varför en plan mot diskriminering och kränkande behandling?</b>	<b>3</b>
<b>Definitioner</b>	<b>3</b>
<b>Rutiner och ansvarsfördelning vid diskriminering och kränkande behandling</b>	<b>4</b>
Personal	4
Rektor och huvudman	5
Vårdnadshavare	5
<b>Handlingsplan vid kränkande behandling</b>	<b>5</b>
<b>Arbetsgång vid Idungårdens årliga kartläggning av den egna verksamheten</b>	<b>5</b>
<b>Idungårdens främjande och förebyggande arbete</b>	<b>6</b>
Främjande aktiviteter på Idunskolan	
<b>Analys av åtgärder gjorda läsåret 2021/2022</b>	<b>8</b>
<b>Kartläggning läsåret 2022/2023</b>	<b>8</b>
Risker identifierade av förskolans pedagoger	8
Våga Visa enkäten	8
<b>Åtgärder och främjande/förebyggande insatser 2022/2023</b>	<b>8</b>
Tydlig arbetsfördelning på gården	8
Hämtning	9
Övergångar	9
När barnen går ut på gården	9
Värna om ett gott språk	
<b>Bilagor</b>	<b>9</b>

## Inledning

Denna plan beskriver Idungårdens arbete mot diskriminering och kränkande behandling samt redogör för vilka åtgärder verksamheten planerar att påbörja eller genomföra läsåret 2022/2023.

## Målsättning och vision

Idungårdens målsättning är att inget barn ska bli diskriminerat, trakasserat, sexuellt trakasserat eller utsatt för kränkande behandling. Alla barn ska på demokratiska grunder ges samma möjligheter och ha samma rättigheter i en trygg förskolemiljö. Idungårdens vision är:

*På Idungården råder ett tolerant och öppet klimat där alla känner sig trygga, sedda och bekräftade. Alla respekteras och accepteras för den de är och olikheter bejakas. Här är högt i tak så att nyfikenhet och lust kan råda.*

## Varför en plan mot diskriminering och kränkande behandling?

Alla barn ska känna sig trygga i förskolan, det är en lagstadgad rättighet som regleras i både skollagen (2010:800 kap 6) och diskrimineringslagen (2008:567). Varje verksamhet som lyder under skollagen ska bedriva ett aktivt arbete mot kränkningar, diskriminering och trakasserier. Som ett led i det arbetet kräver skollagen att varje förskola årligen upprättar en plan mot kränkande behandling:

*Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (2010:800, kap 6, 8 §)*

I arbetet mot diskriminering är varje förskola skyldig att arbeta med aktiva åtgärder. Det innebär att fortlöpande arbeta förebyggande och främjande mot diskriminering i fyra steg: Undersöka, analysera, åtgärda och utvärdera. Dokumentationsskyldighet råder.

## Definitioner

Det som är gemensamt för kränkningar och trakasserier i förskolan är att det handlar om uppträdanden som kränker barns värdighet. Det är beteenden som är oönskade av den som utsätts och det är barnet som blir utsatt som avgör vad som är oönskat. Det finns alltså inget krav på uppsåt men den som utsätter behöver ha viss insikt i att det egna uppträdandet kan upplevas som kränkande. Kränkningarna kan utövas av en eller flera personer och kan ske mellan barn eller mellan pedagog och barn. De kan ske i alla miljöer och när som helst. Kränkningar kan vara:

Fysiska (knuffar, slag)

Verbala (retningar, hot)

Psykosociala (utfrysning, blickar, suckar)

Text eller bilder (klotter, lappar, teckningar)

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsvariation
- Sexuell läggning
- Ålder

Trakasserier är ett agerande som kränker ett barns värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Ett barn kan till exempel trakasseras för sin etniska tillhörighet eller för sina föräldrarnas sexuella läggning.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker ett barns värdighet. Det kan vara situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

Kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns värdighet. Till exempel när ett barn retas eller slår ett annat barn.

Mobbning är kränkningar som sker systematiskt och återkommande.

## Rutiner och ansvarsfördelning vid diskriminering och kränkande behandling

All personal är skyldig att vara väl insatt i förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling samt att anmäla diskriminering och kränkande behandling.

### **Personal**

Personal som misstänker eller får kännedom om en kränkning är skyldig att anmäla detta till rektor. Observera att det räcker med en misstanke om kränkning och att personal inte behöver värdera det inträffade. Anmälan görs via blanketten ”Anmälan om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling” som finns i pärm på förskolan. Ifylld anmälan lämnas till rektor.

### **Rektor och huvudman**

När rektor tar emot en anmälan om diskriminering/kränkning är denne skyldig att anmäla detta till huvudman. Detta gäller både när elev misstänks ha kränkt en annan elev och då vuxen misstänks ha kränkt en elev. Huvudmannen ansvarar för att omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna utreds och i förekommande fall att åtgärder vidtas. Detta ska ske skyndsamt.

Inkomna anmälningar utreds i fyra steg:

- anmälan
- utredning

- åtgärder
- uppföljning

Arbetet dokumenteras, se bilaga 1-4.

### **Vårdnadshavare**

Vårdnadshavare anmäler ärenden gällande misstanke om diskriminering och kränkande behandling skriftligt till pedagog. Det går även att anmäla till rektor via länk för klagomålsrutiner på hemsidan [www.idunskolan.se](http://www.idunskolan.se).

## **Handlingsplan vid kränkande behandling**

När kränkningar och/eller trakasserier sker ska pedagogerna på Idungården agera enligt följande:

- Ta hand om barnet som kränkts.
- Ta hand om barnet som kränkt.
- Vid behov, tillkalla fler vuxna så att verksamheten kan fortsätta som vanligt.
- Utred vad som hänt på ett adekvat sätt utifrån barnets/barnens ålder och mognad. Vad hände konkret? Var hände det? När hände det? Vilka var inblandade? Hur har de inblandade agerat?
- Agerar lugnt, samlat och lågaffektivt.
- Använd öppna frågor och lyssna aktivt. Värdera inte det sagda. Syftet med samtalet är att skaffa information om situationen.
- Bekräftar barnets/barnens känslor och se nogsamt till att den kränkta känner sig sedd och trygg.
- Planera hur ärendet tas vidare. Vilka direkta åtgärder behövs?
- Informera/återkoppla till kollegor och de barn som påverkats av händelsen.
- Kontakta vårdnadshavarna både till barnet som kränkts och barnet som kränkt, vid hämtning eller per telefon. Företrädesvis gör det av den pedagog som är ansvarig för barnet.
- Fyll i blanketten "Anmälan om diskriminering och kränkande behandling" som finns i pärm på förskolan. Här fylls även i vilka åtgärder som är gjorda och vilka vidare åtgärder anmälaren tror behövs. Överlämna ifylld anmälan till rektor som informerar huvudman.
- Rektor informerar huvudman som ansvarar för vidare utredning sker skyndsamt i följande steg: Anmälan, utredning, åtgärder, utvärdering.
- Ta hand om dig själv och vänd dig till en medarbetare eller Elevhälsan om du behöver stöd att bearbeta det som hänt.

## **Arbetsgång vid Idungårdens årliga kartläggning av den egna verksamheten**

Idungården ser årligen över den egna verksamheten i syfte att främja likabehandling och motverka kränkningar. Detta sker i fyra steg:

- Kartläggning
- Analys
- Åtgärder

## -Utvärdering

Under ordinarie kollegiemöten under maj månad/återblicksdagar i juni kartlägger och analyserar pedagogerna verksamheten i syfte att upptäcka pågående diskriminering och kränkande behandling samt risker för diskriminering och kränkande behandling. Samtidigt utvärderar och analyserar pedagogerna de åtgärder som påbörjats eller genomförts under läsåret och tar fram förslag på nya/förnyade åtgärder inför det nya läsåret. Under september samlas vårdnadshavares synpunkter in. I slutet av september publiceras den nya planen som ses över i februari. Arbetet leds av rektor. Underlag till kartläggningen inhämtas från:

- Pedagogernas kartläggning och analys bygger på de observationer de dagligen gör i sina möten med barnen samt de samtal som förs med barn enskilt och i grupp dagligen.
- Vårdnadshavares ges möjlighet att bidra till arbetet med planen på höstens första föräldramöte samt på utvecklingssamtal.
- Barnens upplevelser och åsikter samlas kontinuerligt in av pedagogerna och bygger på de möten och samtal som dagligen sker på förskolan.
- Sammanställning av anmälningar om kränkande behandling.
- Våga Visa enkät.

## Idungårdens främjande och förebyggande arbete

All personal på Idungården arbetar aktivt för att skapa en trygg miljö för både barn och personal, en miljö fri från kränkningar och diskriminering. Värdegrundsarbete och likabehandlingsperspektiv står i fokus under hela förskoledagen. Pedagogerna strävar efter att:

- Sätta sunda gränser. Pedagogerna är tydliga med vad som gäller på förskolan och markerar tydligt vilka lekar och beteenden som passar i förskolan och vilka som inte gör det. När pedagogerna sätter tydliga och konsekventa gränser blir det en trygghet för barnen och konflikter som kan leda till kränkningar undviks. Vid all gränssättning är det viktigt att undvika maktkamp, speciellt med de yngre barnen. Pedagogerna hjälper barnen att acceptera gränssättningar utan att någon tappar ansiktet eller känner sig kränkt. All gränssättning görs utan skuldbeläggande.
- Måla upp bilder och ge alternativ stället för att säga "nej" och "inte" till barnen. "Prova så här istället" eller "Låt mig visa hur du kan göra" är exempel på ett sådant förhållningssätt.
- Samtala om hur vi har det tillsammans och vad som händer mellan oss. På så vis övar sig barnen på att samspela och att acceptera varandras likheter och olikheter. Barnens sociala samspel stärks främst genom lek, spel, sagor, sociala berättelser och de vuxnas roll som goda förebilder.
- Främja tryggheten på förskolan genom att bygga tillitsfulla relationer. Det kan ta tid att bygga sådana relationer och det är en fördel att pedagogerna på Idungården ofta följer sin barngrupp i många år.
- Främja den fria leken. Här lägger pedagogerna grunden för barnens sociala smidighet och flexibilitet. I den fria leken får barnen också öva på sin förmåga att lösa konflikter. Pedagogerna är nära, men inte med i leken. På så vis kan pedagogen tålmodigt invänta att barnen hjälper varandra och gripa in om så behövs.

-Låta leken stå i fokus och låta alla vara med. Utgångspunkten i lekandet är vilka lekar som finns eller som kan skapas, inte vilka barn som vill eller inte vill leka med varandra.

-Aktivt arbeta med var barn placeras vid till exempel samlingar och vid matstunden för att undvika konflikter och kränkningar.

-Pedagogerna är goda förebilder för barnen. Hur vuxna är med varandra återspeglas hos barnen.

-Problematiska händelser och konflikter som behöver redas ut fångas upp direkt. De inblandade barnen får ge sin version och pedagogerna lyssnar aktivt och värderingsfritt. Känslor bekräftas och tas om hand så att barnen kan känna sig trygga. Även små händelser fångas upp och bearbetas. De kan vara mindre känsloladdade och blir då bra tränings tillfällen då barnen ges tillfälle att uttrycka känslor och visa empati.

-Bemöta barnen lågaffektivt.

-Låta känslor få ta plats. Ett upprört barn kan behöva få vara själv en stund för att stilla sig. På vis kan kränkningar förebyggas.

-Barnen får träna på att lära känna sina egna och andras känslor, få ord att uttrycka dem och verktyg att hantera dem. Pedagogerna hjälper barnen att sätta ord på händelser och känslor.

-Tillåta att allt är inte till synes rättvist. Alla är olika och behöver olika saker. Pedagogerna låter barnen förstå att de kan vila i deras beslut, allt behöver inte alltid förklaras.

-Hjälpa de yngre barnen att sätta ord på sådant som kan upplevas kränkande.

-Vikt läggs vid att skilja på handling (dvs *vad* någon gör/har gjort) och person (dvs *vem* som utför en viss handling). Nya chanser och möjligheter ges till alla barn och pedagogerna strävar efter att skapa alternativa bilder och goda värden istället för att endast förmana eller skuldbelägga.

-Genom lekar, sagoberättande och dockspel erbjuda barnen att medvetandegöra, uttrycka och bearbeta händelser, känslor och tankar som lever i barngruppen.

-I eurytmin låta barnen öva på att vara lyhörda och uppmärksamma inför varandra. Alla kan olika saker och alla gör så gott de kan och växer i det. Vi är alla olika och det bejakas.

-Genom trygga vardagsrutiner och rytmiskt återkommande aktiviteter skapa goda förutsättningar för barnen att känna sig trygga på förskolan.

### **Främjande aktiviteter på Idungården:**

Lekar där alla kan vara med

Sagor

Sociala berättelser

Dockspel

Årstidsfester med elever, pedagoger och föräldrar

Eurytmi

Små barngrupper

## Utvärdering av åtgärder gjorda läsåret 2021/2022

Situationen på gården har fortsatt att vara förbättrad sedan pedagogernas arbetsfördelningen utomhus uppmärksammades under 2020/2021. Pedagogerna är noggranna med att ingen del av gården lämnas utan uppsikt under dagen och att inga barn blir lämnade utan uppsikt då barnen hämtas av vårdnadshavare vid förskoledagens slut. Även tydliggörandet av hur övergångar från en aktivitet till en annan ska ske har fortsatt att bidra till en tryggare miljö, däribland hur barnen går ut på gården på eftermiddagen. Målet att hitta ett gemensamt språk kring gränssättning och samtycke i förskola och skola har påbörjats och fortsätter inom ramen för förskoleklass och skola.

## Kartläggning läsåret 2022/2023

Här redogörs var, när och i vilka situationer diskriminering, kränkningar och trakasserier sker eller riskerar att ske på Idungården:

### **Risker identifierade av förskolans pedagoger**

- Sent på dagen då barnen är trötta, särskilt kl 15-16.15
- Vid hämtning då pedagog säger hejdå till barn och pratar med vårdnadshavare.
- Platser på gården där barnen inte syns så väl och vid gårdens hörn.
- När många pedagoger är upptagna med göromål och barn riskerar att bli utan uppsikt.
- När barnen själva hämtar eller lämnar saker vid sin plats i hallen.

### **Våga Visa enkäten**

Under våren 2022 deltog Idungården i enkätundersökningen "Våga Visa" som årligen görs i 8 kommuner i Stockholms län. Vårdnadshavare fick då svara på frågor som bland annat rörde normer och värden. 88% av vårdnadshavarna som deltog instämde i påståendet "Mitt barn är tryggt i förskolan" vilket är en nedgång sedan året innan. Lika många, 88%, säger att "Förskolan arbetar medvetet mot kränkande handlingar som till exempel mobbning" vilket är en ökning. Vid sidan av Våga Visa enkäten ges vårdnadshavare kontinuerligt möjlighet att ge synpunkter på arbetet med kränkande behandling genom kontinuerliga samtal med pedagoger och på utvecklingssamtal.

## Åtgärder och främjande/förebyggande insatser 2022/2023

Följande insatser är planerade att påbörjas eller genomföras under läsåret 2022/2023. Dessa kommer att utvärderas under ordinarie kollegiemöte under maj månad/återblicksdagar i juni samma läsår.

### **Tydlig arbetsfördelning på gården**

Pedagoger ska ha en tydlig arbetsfördelning på gården så att ingen del av gården lämnas utan uppsikt.

Ansvar: Alla pedagoger

När: Kontinuerligt



## **Hämtning**

Då pedagoger säger hejdå till barn som hämtas och gör en överlämning till vårdnadshavare behöver en annan pedagog ha uppsikt över övriga barn. Detta gäller på gården.

Ansvar: Alla pedagoger

När: Kontinuerligt

## **Övergångar**

Arbetet att ha en tydlig form vid övergångar från en aktivitet till en annan fortsätter samt att personal ska ha ökad uppmärksamhet vid dessa tillfällen.

Ansvar: Alla pedagoger

När: Kontinuerligt

## **När barnen går ut på gården**

Efter ritstunden på eftermiddagen går barnen ut på gården. De går några i taget mellan 12.45 och 13.30. De tas emot på gården och kan initieras till lek allteftersom de kommer ut.

Ansvar: Solveig och Astrid

När: Kontinuerligt

## **Värna om ett gott språk**

Pedagoger hjälper barnen att ha ett gott språkbruk. Vad vi säger och hur vi talar påverkar dem vi har omkring oss.

Ansvar: Alla pedagoger

När: Kontinuerligt

## **Bilagor**

1. Anmälan om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling
2. Utredning av anmälan om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling
3. Åtgärder av anmälan om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling
4. Uppföljning av anmälan om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling
5. Vårdnadshavares anmälan om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling
6. Kontakter i Nacka kommun
7. Kontakter myndigheter

# **Anmälan om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkning behandling (del I)**

**Anmälan lämnas i slutet kuvert till rektor**

**Utsatt barns namn:**

**Datum då händelsen inträffade:**

**Datum för anmälan:**

**Anmäls av:**

**Ärendenr (fylls i av Eht):**

## **Beskrivning av situation/händelse:**

Personer som varit inblandade, plats, tidpunkt, händelseförlopp, typ av kränkning (fysisk, verbal, bild/film, psykosocial, sexuell kränkning), var det en engångsföreteelse eller har det hänt förut? Försök att besvara frågorna vem, var, när, vad, hur?

**VÄND!**

**Vidtagna åtgärder:**

Åtgärder som gjorts på individ-, grupp- och organisationsnivå. T ex enskilda samtal med de inblandade, samtal i klass, kontakt med kurator, anpassningar i klassrummet, kontakt med extern aktör.

**Behövs vidare åtgärder? Vilka?****Har vårdnadshavare informerats?**

- Ja
- Nej

Datum:  
Av vem:

**Har rektor informerats?**

- Ja
- Nej

Datum:  
Av vem:

**Har rektor informerats huvudman?**

- Ja
- Nej

Datum:

## **Utredning vid anmälan om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkning behandling (del II)**

**Utsatt barns namn:**

**Ärendenr:**

**Dagens datum:**

**Ansvarig för utredningen:**

**Yttranden från samtliga parter samt beskrivning av nuvarande situation:**

Alla parter beskrivning och upplevelser av händelsen, yttranden från andra närvarande. Beskrivning av händelseförlopp sedan anmälan och nuvarande situation.

**Analys av situation/händelse**

Är det diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling, mobbning eller annat såsom konflikt eller olyckshändelse? Är det en engångshändelse eller har kränkningar skett vid flera tillfällen? Orsaker på individ-, grupp- och organisationsnivå?

**VÄND!**

**Föranleder utredningen till åtgärder?**

- Ja
- Nej

**Om händelsen betraktas som någon typ av kränkning, har vårdnadshavare informerats?**

- Ja
- Nej

Datum:

Av vem:

**Om händelsen betraktas som någon typ av kränkning, har huvudman informerats?**

- Ja
- Nej

Datum:

Av vem:

# Åtgärder vid anmälan om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkning behandling (del III)

**Utsatt barns namn:**

**Ärendenr:**

**Dagens datum:**

**Ansvarig för utredningen:**

## Åtgärder

Åtgärder på individ-, grupp- och organisationsnivå. T ex samtal med de inblandade, samtal med kurator, samtal i klass, kontakt med extern aktör, anpassningar i klassrum. Av vem görs åtgärderna? När?

**Har vårdnadshavare informerats om åtgärderna?**

- Ja
- Nej

Datum:

Av vem:

**Datum för uppföljning:**

## Uppföljning vid anmälan om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkning behandling (del IV)

**Utsatt barns namn:**

**Ärendenr:**

**Dagens datum:**

**Ansvarig för utredningen:**

**Hur har åtgärderna fungerat?**

På individnivå, gruppnivå och organisationsnivå?

**Behövs vidare utredning och/eller åtgärder?**

- Ja, fyll i ny blankett "Åtgärder, del III"
- Nej

**Är ärendet avslutat?**

- Ja
- Nej

Datum:

Av vem:

## **Vårdnadshavares anmälan om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkning behandling**

**Anmälan printas och adresseras till rektor i slutet kuvert, som lämnas på kansliet**

**Utsatt elev/barns namn och klass:**

**Datum då händelsen inträffade:**

**Datum för anmälan:**

**Anmäls av (du kan vara anonym men ärendet kan då vara svårare att utreda):**

**Ärendenr (fylls i av Eht):**

**Beskrivning av situation/händelse:**

Personer som varit inblandade, plats, tidpunkt, händelseförlopp, typ av kränkning (fysisk, verbal, bild/film, psykosocial, sexuell kränkning), var det en engångsföreteelse eller har det hänt förut? Försök att besvara frågorna vem, var, när, vad, hur?



## **Kontakter i Nacka kommun**

### **Socialtjänsten Nacka**

Nacka kommuns växel  
08-718 80 00

Socialjouren Sydost

08-718 76 40

### **Horisonten**

Första linjen, Boo Vårdcentral

08-123 382 80

### **Bryggan**

Första linjen, Familjecentralen Fisksätra

070-431 77 28

### **BUP**

En väg in

08-514 524 50

BUP Nacka, Ektorpsvägen 6

08-514 528 00

BUP Akutenhet

08-616 69 00

### **Polisen**

Jakobsdalsvägen 1

Växel 114 14

## **Kontakter till myndigheter**

### **DO.se**

Diskrimineringsombudsmannen arbetar för ett samhälle fritt från diskriminering. DO arbetar för att inget barn/elev ska bli diskriminerad i förskolan/skolan bl.

### **Skolverket.se**

Skolverket ansvarar för att styra och stödja förskolan och skola. Skolverket arbetar för att alla barn och elever ska få en utbildning som är likvärdig och av god kvalitet i en trygg miljö.

### **Skolinspektionen.se**

Skolinspektionen ser till att förskola och skola följer lagar och regler.

### **BEO.se**

Barnombudsmannen är en del av skolinspektionen med uppdrag att tillvarata barns och elevers rättigheter genom att se till att förskolor och skolor följer den del av skollagen som handlar om kränkande behandling. BEO utreder anmälningar om kränkande behandling och kan företräda enskilda barn och elever i domstol.

### **BO.se**

Barnombudsmannen är en statlig myndighet med uppdrag att företräda barns och ungas rättigheter. Här hittar du bland annat information om barnkonventionen.

### **Statensmedieråd.se**

Medieråd verkar för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan.

### **Kränk.se**

Datainspektionens fakta och råd om vad du kan göra ifall du blivit utsatt för kränkningar på nätet.